

Koulutustaso nousee lisäämällä rahaa aloituspaikkoihin

Hallituksen tavoite: Koulutustason nosto ja osaavan työvoiman saatavuus, erityisesti työvoimapula-aloilla. Hallitus on sitoutunut kasvattamaan korkeakoulutettujen osuuden 50 prosenttiin nuorissa ikäluokissa vuoteen 2030 mennessä.

Nykytila: Hallituksen tekemät rahoitusleikkaukset ja edellisen hallituksen määräämisen aikainen opiskelupaikkojen rahoituksen lopettaminen tarkoittaa, että ammattikorkeakoulujen rahoitus on vuonna 2028 50 miljoonaa euroa matalampi nykytasoon verrattuna. Hallitus leikkasi lisäksi sote-harjoittelukorvausten siirtoon perustuvat 12 miljoonaa euroa ammattikorkeakoulujen perusrahoituksesta. Ammattikorkeakoulujen reaalin rahoitus on laskenut 200 miljoonaa euroa kymmenen vuoden aikana, ja samaan aikaan uusien opiskelijoiden määrä kasvanut kolmannekselle.

Seuraus: Rahoitustason lasku johtaa aloituspaikkojen ja suoritettujen tutkintojen määrän laskuun. Erityisesti laskevat sote-osaajien koulutusmäärät.

Ratkaisut:

1. Leikkausten sijaan hallitus tekee 20 miljoonan euron kertakorotuksen ammattikorkeakoulujen perusrahoitukseen, jotta aloituspaikkamääriä voidaan pitää nykyisellä tasolla myös tulevan 4 vuoden aikana. Muutoin hallitus luopuu tavoitteestaan nostaa suomalaisten koulutustasoa. Esitetyt keinot aloituspaikkojen lisäämiseen eivät ole realistisia.
2. Palautetaan 12 miljoonaa harjoittelukorvauksia AMK:n perusrahoitukseen tai kumotaan lainsäädäntö harjoittelukorvauksista.

TKI-rahoitus on kohdennettava tukemaan korkeakoulujen ja työelämän välistä yhteistyötä

Hallituksen tavoite: Kasvattaa yritysten, julkisen sektorin ja korkeakoulujen TKI-kyvykkyksiä ja lisätä korkeakoulujen kansainvälisistä TKI-rahoituslähteistä saamia tuloja.

Nykytila: Hallitus sitoutuu kansalliseen tavoitteeseen nostaa Suomen tutkimus- ja kehittämismenot (T&K) 4 prosenttiin BKT:sta vuoteen 2030 mennessä. Lisäys tarkoittaa arviolta 280 miljoonan euron lisäpanostuksia TKI-toimintaan vuonna 2024. Suomessa TKI-rahoituksen jaosta vastaavat Suomen Akatemia ja Business Finland rahoittavat nykyisin kapeasti joko perustutkimusta tai kansainvälisille markkinoille tähtäävää yritysten innovaatiotoimintaa, jolloin erityisesti ammattikorkeakoulujen vahvuusalueelle kuuluvalla verkostoivalla, pk-yrityksiä palvelevalla ja kiinteään yhteiskehittämiseen tähtäävälle soveltavalle tutkimus- ja kehittämistoiminnalle ei löydy sopivaa rahoittajaa.

Seuraus: Soveltavan tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen puuttuessa tiedon ja teknologian siirto alueellisissa TKI-ekosysteemeissä ei toimi ja pk-yritysten kasvupotentiaali jää hyödyntämättä. Lisäksi ammattikorkeakoulujen nykyinen perusrahoituksen taso ei mahdollista enää ulkoisen rahoituksen lisäämistä, koska hankkeiden ja palveluiden ylläpito edellyttää riittäviä omarahoitusosuuksia.

Ratkaisut: Kohdennetaan TKI-rahoituslakiin perustuvat julkiset TKI-investoinnit erityisesti työelämää uudistavaan soveltavaan tutkimukseen, monipuolisiin tutkimusympäristöihin. Rahoitusta on kohdennettava ammattikorkeakoulujen perusrahoitukseen TKI-kyvykkyiden vahvistamiseksi sekä kilpaillussa rahoituksessa sellaisiin instrumentteihin, joissa rahoituksen edellytyksenä on yritysten ja korkeakoulun välinen yhteistyö. Tässä rajapinnassa on suurin potentiaali kasvattaa näiden yritysten TKI-intensiteettiä, korkeakoulujen yritysrahoituksen määrää sekä nostaa pk-yrityksiä EU-rahoituksen piiriin. TKI-investointien tuottavuus edellyttää panostuksia tutkintokoulutukseen (koulutustason nosto) sekä uudenlaisiin kokeiluihin, kuten ammattikorkeakoulujen käyttöön tavoitteellisesti tohtorikoulutuksen kehittämiseksi.